

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Helyben: Vidéken:
 Egy hóra. . . 1 kor. Egy hóra. . . 1 kor. 50 Hfl.
 Negyedévre 3 . Negyedévre 4 . 50 .

Felelős szerkesztő:
Dr. HEGEDŰS LORANT.
 Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRÖNOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
 Piacz-utca 49. szám.

Az eddigi taktika bevált.

Megint három törvényhatóság nyilatkozott az obstrukció ellen igen nagy többséggel. E határozatokkal az obstrukcióellenes törvényhatósági verdiktek száma ötvenháromra emelkedett. Biztos fokmérője az ország közhangulatának, hogy mind a három törvényhatóság a házszabályok szigorítását sürgeti, nem elégszik meg a most folyó obstrukció akadémikus elítélésével.

A kormány örömmel látja, hogy zuhog, föl, forr odakint az intenzív érzések nagy üstje, hideg és józan számítás irónjával figyelni a dolgok folyását. A közvéleménynek az obstrukció kártevősei ellen mind erősebben megnyilvánuló tiltakozásában a maga politikájának igazolását látja s nagy elégtétellel fogadja. Am minden kívülről jövő nyomásnak és sugallatnak ellenáll, mert látszólagos téltlensége és krisztusi türelme megett egy jól átgondolt s a magyar ember természetéhez mért taktika rejtezik, a mely három hónap alatt az obstrukciót ugyan ki nem fásztotta, de a nép kedélyére és képzeletére gyakorolt hatását a fagypontra leszállította. S ha most a törvényhatóságok határozatai az ország növekvő türelmetlenségéről tesznek tanúságot; ha — mint ma is Biharban — függetlenségi párti emberek, sőt volt Justh-párti jelöltek törnek nyíltan pálcát az ob-

strukció eljárása felett; ebben a gyökeresen megváltozott helyzetben a kormány a maga politikájának, a maga jéghideg várakozásának az érett gyümölcsét láthatja, s az eddigi biztató eredmény csak arra készítheti, hogy erről az utról, a mely számtani bizonyossággal elvezet az obstrukció bukásához, le ne térjen, legalább egy jó ideig.

Az ellenzék obstruáló része vidám, sőt hetyke képet vág helyzetük ily váratlan megrosszabbodásához. Am belsejükben félelmet éreznek. Az elszigeteltség érzete mindinkább erőt vesz rajtuk. Alig titkolható, keserves bosszúsággal látják, hogy a többséget nem képesek kifárasztani. A munkapárt turnusai hiven teljesítik kötelességüket. Szavaznak rendületlenül. Tudják jól, hogy minden névszerinti szavazás valamely neveléses, kicsinyes dologról, egy-egy koporsószege az obstrukciónak.

A küzdelemnek ez a módja látszólag csak a többségre fásztó; az obstrukció erejét kiméli, tehát az ellenzékre nézve olesó is, kényelmes is. Am ez csak látszat. Valójában a hadviselésnek ez a módja nem a többség, hanem a kisebbség mécséből fogyasztja ki az olajat. S az ellenzék, a harcnak e sivárságát, unalmas voltát, szenvedélyeket elcsitító természetét nagyon drágán fizeti meg: az ország érdeklődésének és rokonszenvének a teljes elvesztésével.

Az is látszat különben, hogy az örökös névszerint való szavaztatás legkönnyebb és legkevésbé fárasztó módja a parlamenti küzdelemnek. Mindenki láthatja, hogy a Justh-pártot ez az állandó fegyverbenhálás jobban kifárasztja, mint a többséget.

Nemcsak a többséget fárasztja a technikázás, hanem a küzdőket is. Annál inkább, mert a „testvérpárt“ az obstrukciót határozatban kimondta ugyan, de néhány volontaire kivételével lábhoz tett fegyverrel vesz részt a harcban, a mely bent a képviselőházban a kormány ellen folyik ugyan, de az általános, egyenlő, titkos választójog jelszavával, szociálisták részvételével, a legkiméletlenebbül ő ellene folyik a kerületekben.

Az obstrukció vezérei kisdéd táborukban avval tartották fent a jó reménységet, hogy megható dajkameséket mondtak neki a kormány bukásáról, a többség széttüzléséről, az udvar kegyének elfordulásáról, s egy tejjel és mézzel folyó, új paradicsomi állapot hamaros bekövetkezéséről.

A miniszterelnök audienciája véget vett, ha nem is a vezetők mesélő kedvének, de a közönség hiszékenységének.

Az obstrukció merész karavánjára tehlát rossz sors vár mindenképpen. A sivatag, a melynek oly könnyelműen neki vágta, — még elnyeli őket.

Óh uram!

Egy tizenhat éves karesu termetű szőke hajú piros arcú leány, aki csak az imént vetette le zárdabeli rövid szoknyáját egyedülült a szalonban, melynek ajtaja gondosan be volt csukva. Ábrándozó, kacér szemmel vizsgálta legujabb átváltozásának hatását. Megtekintette vékonyuló ujjait, szellőztette fürtös haját, jobbra-balra testéhez simogatta csipkét, azután mosolygott, meg volt elégedve magával.

Egyszerre nagy meglepetésére, az ajtó megnyílt és a fiatal leány, pirosabb, mint a cseresznye, három velencei tükör előtt találta magát. Oh ég az anyja lopta meg. Zavarában a nyakába ugrott, mi az adott körülmények között a legalkalmasabbnak mutatkozott marmája kiengesztelésére, aki még fiatal özvegy báróné volt.

— Berta, miért vagy oly ideges? Csak nem hiszed, hogy megpirongatlak ezért?

— Anyám, legyen elnéző, igazán nagyon félek.

— Félsz? Ugyan mitől?

— Mindentől.

— Ez bizony különös.

— Annyi rosszat meséltek nekiünk a zárdában a világról, oly színben tüntették fel előttünk a társaságot, hogy aggodalom nélkül nem is merek rájuk gondolni. Pedig ábrándozom a jövőről. Tegnap még kis leány voltam, ma már kisasszony vagyok. Már nem szabad csevegnem, mint azelőtt, komolyan és

impozánsan kell viselkednem, ugy-e bár? — Mégis mindig félnék vagyok, valahányszor Károly unokabátyámmal találkozom pedig az csak egy vigkedvű pajkos gimnazista. De tegyük fel, hogy egyszer idegen fiatalember megszólít ugy-e bár helyesen cselekszem ha mindig igennel felelek?

— Ments Isten leányom. Ezt sehogy sem szabad tenned.

— Akkor nemmel fogok felelni.

— Ez épp oly veszélyes. Az igen és a nem, ha hadilábon áll a nő ajkán, bizonyos családi jelleget ölt.

— Tehát miképpen feleljek?

— Valami semmitmondó szóvol, például ezzel. Oh uram! Oh uram, nem jelent szemmit és szemérmesen hangsúlyozva kitűnő szölgálatot tesz. Oh, uram! szaggatva, oh, — uram! oktávban szép köszöntéssel, sok előkelő nőnek egyengette már az utját az életben.

— Köszönöm, édes anyám. Most már nyugodt vagyok. Mindig csak így fogok felelni. Oh uram!

Ezzel a báróné otthagya a leányát, azt gondolván, hogy ez a két szó bizonyára nem fog nagy bajt okozni.

Pár perccel ezután az ajtó újra megnyílt. Az inas, aki azt hitte, hogy a báróné — még a szalonban van, katonai tartással és ünnepélyes hanggal jelentette, hogy Montsablon Albert gróf óhajta tiszteletét tenni.

A gróf csinos külsejű, elegáns fes lépésű, szőke bajszú fiatalember. Mikor észrevette,

hogy Berta egyedül van, egy pillanatra zavarba jött, de alattomban mégis örült a jó szerencsének.

— Berta kisasszony Párisban van? A véletlen valóban a legkellemesebb meglepetéssel szolgál. Igaz volna hogy örökre elhagytá szürke zárdai ruháját? Szelíd, jó tekintéttel elhozta az örömet és a boldogságot szűlői házába. Nem vehetném-e én is ki belőle a részemet?

— Oh uram!

— Mult ősszel néma meglepetéssel álltam meg ön előtt és egy árva szó sem jött ki belőlem, mert egy felnött komoly és szép nővel álltam szemben.

— Oh, uram!

— Bizonyára együgyűnek tartott. De ez ne lepje meg, mert mikor utoljára láttam, még kis leányka volt, aki a babáját selyemruhába öltöztette. Most már nem öltözteti babáját?

— Oh, uram!

— Biz az már régen volt. A baba ki tudja melyik kuckóban unja magát, önek ezentul más szórakozásai és más élvezetei lesznek. Szeret táncolni?

— Oh, uram!

— Most abban a korban van, amikor a bál mámorító élvezet, mikor a nő már egy hónappal előbb foglalkozik a toalettiével. — Feldiszitse-e ruháját szerényen tüllös, vagy gázos volánokkal, tüzzön-e rózsát a hajába, vagy nem, tegyen-e fénylő rubint, csillogó

Önkéntesek figyelmébe!

Aki egyéves önkéntes akar lenni, az egyenruháját és felszerelését **Koros Sándornál Debreczen, Széchenyi utca 34. sz. alatt** (csendőrségi lak-tanya) szerezze be. — Kivánatra költségvetésdíjtan

Viták a pótdadó körül.

A gazdasági bizottság ülése.

Az 1912. évi költség megállapítása körül nagy vitákra van kilátás s előre látható, hogy úgy a jog- és pénzügyi bizottságban, mint a közgyűlésen az előkészítő bizottságok és hivatalok véleményei fölött erős vita lesz. Erre enged következtetni az a körülmény, — hogy eddig a felügyelő bizottság és a gazdasági bizottság teljesen ellentétes javaslatban állapodtak meg. Míg ugyanis a felügyelő bizottság a főszámvevő költségvetését erősen megnyírta és az 52 és fél százalékra tervezett pótdadót 30 és fél százalékra szállította le, tehát nem is 18 százalékkal, amint azt a tárgyalások során gondolni lehetett, hanem 22 százalékkal, addig a gazdasági bizottság, a mely eddig inkább a konzervatív irányzatot képviselte a törölt tételeket ismét beállította illetve a megnyírta tételeket azokban az összegekben állapította meg, amelyeket a főszámvevő javasolt. Csupán néhány bevétel tételt, amelyeket a felügyelő bizottság emelt, hagyta meg ez emelt magasságban.

A főszámvevő eredeti javaslata szerint ugyanis a bevételt 3,594.243 korona 34 fillérben, a kiadást 4,333.097 korona 79 fillérben a fedezetlen hiányt 738854 korona 45 fillérben a pótdadót 52 és fél százalékban állapította meg.

A felügyelő bizottság hosszas és alapos tárgyalás után a költségvetés tételeit átvizsgálta és a következő változtatásokat tette. A bevételek összegét 129870 koronával emelte, a kiadásokat pedig 184291 korona 52 fillérrel apasztotta vagyis 314161 korona 52 fillér különbözetet állított a költségvetési tervvel szemben. Ezt az összeget leítve a fedezetlen hiány 738854 korona 45 fillér helyett 424692 korona 93 fillér lett, amelynek fedezésére már csak 30 és fél százalékos pótdadó kivetésére van szükség, vagyis két százalékkal kevesebb, mint 1911-ben.

A gazdasági bizottság, amely Medgyaszay Miklós tanácsnok elnöke alatt ülést tartott ma tételenként foglalkozott a költségvetéssel és a felügyelő bizottságnak megjegy zéseivel és négy-öt tétel kivételével a felügyelő bizottságnak javaslatával szemben a főszámvevő tételeit fogadta el. — Az üzem költségek, az épület javítási, berendezési, fávágtási gazdasági szerek kiadásait eredeti

gyöngyöt vagy tüzes gyémántot a — nyakára?

— Oh, uram!

— Azután férjhez fog menni, mert bizony férj kell ahhoz, hogy a nő ékszerrel díszítse magát. Ezt a divat vagy a szokás jól rendezte így. De ön még oly fiatal.

— Oh, uram!

— Ugy tetszik, mintha az az idő, mikor mi még a park árnyékos fái alatt együtt játszadoztunk, oly közel volna. Emlékezik-e még arra az időre?

— Oh, uram!

— Boldog idő örömmel teli mámoros napok, amikor balga terveket szóttunk és esztelen esküket ismételtünk. Milyen tele a szívem a múlt emlékeivel. Ujra látom őket csak hogy szomorúság vonja be őket fátyollal.

— Oh, uram!

— Lesz-e álmaimnak jövője és nem tekint-e ábrándomat léha, illetlen emlékeknek?

— Oh, uram!

— De hogy is érthetne meg engem, mikor szemem az ön nagy tündöklő szemekre tekintve nem képes örömtől boldogságot kifejezni, mikor azt mondom: igen szerencsétlen vagyok.

— Oh, uram!

— Igen, ön jó meghatott szemében olvasom jószágát és mégis meglepi fájdalom.

— Oh, uram!

— Oh ég! Mit látok? Ön megértett. — Álom volna ez igaz volna higgyék-e önnek. — Ebben a pillanatban legjobb volna meghalnom.

— Oh, uram!

tervezés szerint fölvevtt összegükben javasolja, a bevételek emelt tételeit is sok helyen visszazárlította a főszámvevői javaslatban tervezett összegre úgy, hogy a pótdadó összege e javaslat szerint ismét megközelíti az 50 százalékot.

A kettős javaslattal ellátott költségvetési tervezet most a jog- és pénzügyi bizottság elé kerül, amely holnap délután tartja meg ülést és ekkor fogja tárgyalni a javaslatokat a költségvetéssel együtt.

Villamosítás vízi-erővel.

Az arad-csanádi vasutak új berendezése.

Mint már jeleztük, a magyar vasuti forgalmi részvénytársaság előmunkálatot folytat egy Biharmegyei déli részén a Drágán völgyében létesítendő vízmű elkészítésére, mely vízmű három-négy megye villamos áram — szükségletét is ellátó áramfejlesztő telepet táplálna.

Arad- és Biharmegyeiben igen nagy érdeklődéssel néznek az új vízmű létesítése elé és sietnek a termelhető olcsó villamos áramot előre biztosítani. Ujabbban az áramfogyasztás biztosítása terén oly nagy lépés történt, — hogy most már az egész termelés elfogyasztása biztosítottnak látszik.

Az Arad-csanádi egyesült vasutak igazgatósága ugyan is az alábbi átiratot intézte az engedélyes magyar vasuti forgalmi részvénytársasághoz:

A magyar vasuti forgalmi részvénytársaság tekintetes Igazgatóságának

Budapesten.

Nagy érdeklődéssel vagyunk az igen tisztelt r. t. azon kezdeményezése iránt, melynek célzata a Dragan és Jád patakok vízének felfogásával egy nagyszabású erőművi központot létesíteni, mivel lehetők véljük azt, hogy a vízierő útján fejlesztett és így két ségtelenül olcsóbb villanyáram esetleg összes vonalaink, vagy legalább is azok egy részének, villanyos traktóra való berendezésére felhasználtassék.

Ez érdeklődésből kifolyólag van szerencsénk felkérni az igen tisztelt társulatot, — sziveskedjék bennünket értesíteni, hogy mily stádiumban van jelzett kezdeményezése, — mikorra várható a mű befejezése és használatba való vehetése, és különösen, hogy kö-

— Nem, nem, az ég megnyílt előttem, szívem lánggal ég, ének hangját hallok. Berta bocsásson meg! Azt hittem, hogy erősebb vagyok, de ez a mondat ellenállhatatlan erővel tör ki belőlem. — Akar-e a nőm lenni?

— Oh, uram!

— Igen, tudom, hogy rosszul cselekedtem, mert nem követtem a jelzett ut programját. Ugy illenék, hogy szüleim kérjék meg a kezét részemre. De hogy várjak én egy hétig, hiszen csak a holnapot is győzőm-e bevárni? — Én magát csak önmagától kérem.

— Oh, uram!

— Szeret-e úgy, mint ahogy én szeretem? Nem az sok volna. Várom válaszát, — Berta, szeret-e egy kicsit?

— Oh, uram!

E szavakra az ajtó újra megnyílt és a báróné lépett be ünnepélyesen.

— Asszonyom, egy örömtől boldog férfit lát magaelőtt. Kérem, adja nekem Berta kis asszony kezét.

— Ejnye, mit jelent ez?

— Szeretem és szenvedélvemben megörülök.

— Uram, uram, legalább ne előtte.

— De ő is szeret.

— Hogyan?

— Ne legyen kegyetlen?

— Tehát beszélt?

— Nem anyám. Az utolsó betűig követtem a tanácsát. Megígérem, hogy a jövőben is mindig követni fogom. De borzasztó dolog, gondolatnak is merész, hogy szerelmünk kifejezésére két szó is elég. Sőt azt hiszem, — hogy ez a két szó is felesleges.

rülbelül mily legolcsóbb ár mellett volna a villanyáram vasutunk számára átbocsátható.

Megjegyezzük, hogy vasutunk hossza 400 kilométer, annak Brád-aradi vonala 167 kilométer, abba beleágazik egy 14.5 és ebbe 20 kilométeres szárnyvonal, s ezen a fővonalon napi 20 személyvonat közlekedik, s napi 5—10 tehervonat közlekedésére lehet számítani.

Arad, 1911. szeptember 19-én.

Aradi és Csanádi Egyesült Vasutak Igazgatósága.
FÁBRY, s. k.

Ezek szerint alapos kilátás van reá, hogy az arad-csanádi vasutak, mely eddig is a monarchia legmodernebbül vezetett vasut vállalata volt, a a Drágán völgyi vízierő segítségével összes vonalait villamosítsa. Ez esetben az arad-csanádi birna Európa leghosszabb villamos vasuti hálózatával.

A református egyházi iskolaszék első ülése.

*Két új elemi iskola.

Amit az ország sajtója, szülők, anekétek és miniszteri tanácskozások állandóan iel-szinen tartanak: az iskolahiány Debrecenben is kezd mutatkozni. Örömmel jegyezhetjük fel azonban, hogy városunk életében mint a kultúra és népesedés érzékelhető jele, észlelhető e szimptóma s a város és az egyház karöltve működik közre, hogy az gyorsan orvosolva is legyen.

A mai egyházi iskolaszéki ülésen is két új iskola létesítését határozta el az iskolaszék. Egyet a Csapó-utcai iskola tulsufolt-sága miatt a Csapó-kertben, egyet pedig a Téglás-kertben, Balogh István és neje által iskolaépítés céljából adományozott telken.

Szele György lelkész, az iskolaszék elnöke délután 4 órakor nyitotta meg az ülést. Hangsúlyozza, hogy azért hívta csak mára egybe az iskolaszéket, mert be kellett zárnia a beiratások elvégzését és a két ujonnan szervezett vallástanítói állás betöltését.

Örvendetesen közli az elnökség, hogy Dávid Mihály és Kiss Lajos tanítók, akik teológiát végeztek ugyan, de tanítói oklevelük nincsen, állásukban továbbra is meghagyatnak, anélkül, hogy a miniszter tőlük a tanítói oklevelek megszerzését követelné.

A múlt év augusztusában az iskolaszék az elnökséget azzal bizta meg, hogy az Árpád-téren vagy környékén kutatna alkalmas telek után, hová a Csapó-utcai leányiskolát, melyet a tanfelügyelőség szűk, sőt és alkalmatlannak tart a tanításra, ide ki lehessen telepíteni. Elnökség azonban részint arról győződött meg, hogy olcsó alkalmas telek ott ezidőszerint nem található, részint pedig magát a tervet: a kitelepítést találja egészségtelennek.

Ezért azt az előterjesztést teszi az iskolaszéknek, — melyet az el is fogadott — hogy az iskolát hagyják meg helyén, tatarozzák ki, a tanítói lakot állítsák jókarba s a Vecsey-Drucker telepen, amely az egyházé, a parókia mellett emeljenek új emeletes iskolaépületet. Itt két tantermet és egy tanítói lakást fognak felépíteni s két tanítói állást államsegéllyel szerveznek.

Ugyancsak elhatározták, hogy a Téglás-kertben, a Balogh István és neje által adományozott 600 négyszögöl helyen is létesítenek egy új elemi iskolát, mely főleg e telep, valamint a Boldog-kert gyors népesedése miatt válik szükségessé. Két tanítói ál-

lásra 100 szavazna la létesít potály-ut-szen kila ezért ann ők csupá való kieg lépéseket A 69. ter 1100 tik s erre A be több. A 2319 tank mény a 262 főnyi

Egy

Bizon olvasó em Tagányi tatta a bi nek aztán kálváriája Havi ezer korona ju lefoglalják volna még Időkö merkedett rodalmi g megszeret Sulkovszk a fiatal név herceg aradi árva sége ahoz Eziránt me de a gyár ságot.

Mindé nyáról oly épen alkali riassza ol sikerült, a famáló ad szék kény sitani kére

Az ar Sulkovszk tett kifogá Káldor Gy intézett az póan festi s kéri az házasság

A he gyámhatós Szánalmat szomorú k le életének

— Ki tást végig hogy saját denkitől el gyülölte morognom meke vagy hercegi sa sért, azért vagyonát nak foszta gontól, ho boldogítani évek során

— Gon jemmél egy resztül ott mozgósítot életének le zanatait. E tása, bünva az újságok letartóztat követet is, megszerzés

lásra 100—100 korona évi díjat és lakbért szavaznak, itthangsúlyozzák, hogy az iskola létesítése az egyháznak, melynek az Ispotály-uton hatalmas új s még nem is egészen kihasznált iskolája van, nem érdeke, ezért annak a felépítését a városra hárítják, ők csupán a 100 koronának 1200 koronáig való kiegészítése miatt tehetnek az államnál lépéseket.

A 69. tanítónői állást, melyhez a miniszter 1100 korona államsegéllyel járul, betöltik s erre a pályázatot meghirdetik.

A beiratások eredménye a legkevesettebb. A leányiskolába 2134, a fiúiskolába 2319 tanköteles iratkozott be, — mely eredmény a múlt évi számadatokkal szemben 262 főnyi növekedést mutat.

Egy hercegnő kálváriája.

Sulkovszky Ida házassága.

Bizonyára nincs az országban újságolvasó ember, aki ne ismerné a Sulkovszky-Tagányi ügyet, amely éveken át foglalkoztatta a bíróságokat. A nyilvános szereplésnek aztán válopör vetett véget, a hercegnő kálváriája azonban csak ezután kezdődött. Havi ezer korona apanázsából nyolcvanöt korona jut kezeihez, mert a többi hitelezői lefoglalják. Tehát valósággal nélkülöz s ez volna még sorsában az elviselhetőbb.

Időközben azonban a hercegnő, megismerkedett idős Szmétov Bernát német birodalmi gróf fiával, Szmétov Bernáttal, aki megszerette őt és házasságot ígért neki. — Sulkovszky Ida hercegnő menyasszonya lett a fiatal német grófnak. A gondnokságban levő hercegnő nem ura saját akaratának, az aradi árvaszék jóváhagyására volna szüksége ahoz, hogy felesége lehessen a grófnak. Eziránt megtette a szükséges intézkedéseket, de a gyám erősen ellenezte ezt a házasságot.

Mindenekelőtt a hercegnőről, gyámleányáról olyan bizonyítványt állított ki, amely épen alkalmas arra, hogy a német gróft elriassza oldala mellől. Amikor pedig ez nem sikerült, a vőlegényről szolgáltak olyan dífmálódásokat, amelyek alapján az árvaszék kénytelen lett volna a hercegnőt elutasítani kérelmével.

Az aradi árvaszék most foglalkozik a Sulkovszky Ida hercegnő házassága ellen tett kifogásokkal. A hercegnő képviselőjében Káldor Gyula dr. fővárosi ügyvéd beadványt intézett az árvaszékhez, amelyben megkapóan festi a szerencsétlen asszony sorsát, s kéri az árvaszékot, hogy tegye lehetővé a házasságot.

A hercegnő meghatottan könyörgött gyámhatóságához, hogy javára döntsön. — Szánalmat keltő hangon mondta el életének szomorú kálváriáját, megrázó színekkel festi le életének nagy tragédiáját.

— Ki vagyok én, hogy ezt a vesszőfűtást végig kell szenvednem, ki vagyok én, hogy saját gondnokomtól üldözötten, mindenkitől elhagyottan, tulajdon édesatyámtól gyűlöltten és megtagadottan keljen ányomorognom az életet? Szerencsétlen gyermeke vagyok egy sokkal szerencsétlenebb hercegi sarjnak, nagy vagyon kimerája kísért, azért törnek rám azok, akik már atyám vagyonát megdézsmálták és akik meg akarják fosztani attól a legszentebb asszonyi jogomtól, hogy kövessem azt az embert, aki boldogítani akar és akit hosszú, küzdelmes évek során én is megszerettem.

— Gondnokom, Halicky Árpád volt férjemmel együtt kijött Berlinbe, heteken keresztül ott tartózkodtak, magán-detektíveket mozgósított, hogy kikutassa vőlegényem életének legintimebb és legdiszkréttebb mozzanatait. Ebből eredt azután meghurcoltatása, bünvádi feljelentések zúdultak fejére, az újságok telekiértették a világot a gróf letartóztatásával, fölkeresték a berlini nagykövetet is, akit a belügyminiszter az adatok megszerzésével bizott meg, hogy ezzel a

hajszával elodázzák az ügyem elintézését. Ez a terv sikerült. Be kellett várni, amíg a berlini és drezdai hatóságok az ügyet vőlegényem fényes rehabilitálásával tisztázták.

— Amikor azután gondnokom látta, hogy ezzel a hajszával nem éri el célját, más eszközökhöz folyamodott. Engem igyekezett visszalépésre kényszeríteni, Felháborító és szinte rémregények fejezetébe kívánczó gyötrelmeken vezetett keresztül. Ki akart éheztetni. Nevetséges kifogásokkal hónapokon keresztül visszatartotta apanázsomat, végül a belügyminiszterium utján tudtam rákényszeríteni arra, hogy tartásdíjamat folyósítsa. Eközben a legnagyobb nyomorban életem s ha vőlegényem édesatyja nem fogad be kastélyába, éhen pusztulok édesanyámmal együtt. Amikor pedig Halickyt rákényszerítették visszatartott pénzem kiadására, felbújtotta hitelezőimet, akik lefoglalták apanázsomat.

— Miután gondnokom összes zaklatásai sem vezettek eredményhez, szegény, szerencsétlen, holtbeteg, önmagával egészen tehetetlen atyámmal helyeztek szemben. — Nyilatkozatát vette, amelyben tiltakozik a gróffal való házasságom ellen, mert vőlegényemet. — akinek hírét sem hallotta, akit sohasem látott, akit nem ismer, züllött embernek tartja.

— Normális családban, természetes életviszonyok között, az apa tiltakozásának nagy az erkölcsi súlya. Édesanyám házassága nem volt boldog. Atyám elhagyta, engemet pedig sohasem ismert el gyermekének. Nem is láttam soha atyámat és ezzel eleget is mondtam. Mit érezhet gyermeke iránt az az apa, aki sohasem látta gyermekeit és akinek törvényes születését is kétségbe vontam?

Ilyen elkeseredett herce-hurca kapcsolódik bele a hercegnő és a német birodalmi gróf szívügyébe, amely, miként Sulkovszky Ida hercegnő előadásából kitűnik, megmozgatta Berlin és Drezda büntető hatóságait, a magyar bíróságokat, a belügyminiszteriumot, a berlini osztrák-magyar nagykövetet és a nagy nyilvánosság fórumait, a kül- és belföldi sajtót egyaránt. Most pedig a döntést elszorult szívvel várja két zaklatott létező lélek.

Színház és művészet.

„Bonbonniere“ Debrecenben. A Royal disztermének átalakítási munkálatai már-már közelednek a befejezéshez. A pompás, nagyméretű színpad teljesen készen várja az október 1-én tartandó megnyitó előadást. Szilassy Etel és Horváth Kálmán a legnagyobb ambícióval dolgoznak azon, hogy a műsor kiváló, elsőrangú legyen. Horváth Kálmán, a „Bonbonniere“ művezető igazgatója olyan attrakciókat és olyan kiváló művészi erőket szerződtetett, hogy a legkényesebb igényeket is kielégíti. Állandó tagok lesznek: Szilassy Etel, Horváth Kálmán, Bodocsányi B. Henrik karnagy, zongoraművész, Révész Ilonka szubrett énekesnő, Ilász Gizi vigiátéki szubrett, Révész Jenő bonvivant, szerelmes, Sziklay naturburs komikus. A műsor szigorúan családi és ezuton is erősen hangoztatja az igazgatóság, hogy fiatal leányokat is bátran lehet hozni, mert művészi nivót akar ez a kabaret teremteni Debrecen közönségének. Azon napon, amikor a műsor nem családi, külön plakátokon és újságokban hirdeti azt a „Bonbonniere“ igazgatósága. — Az előadást pontosan 9 órakor kezdik és tart 12 óráig. A legnagyobb szeretettel és érdeklődéssel várja Debrecen közönsége kedvenc primadonnájának e művészi vállalkozását.

A bérletkiváltás utolsó napja. A színház igazgatósága ismételen figyelmezteti a t. bérletket, hogy bérletjogaikat szeptember 23-ig tartja fenn és így ma, azaz szeptember 22-én pénteken van a bérletkiváltásnak utolsó napja. Holnap, szombaton, szeptember hó 23-án már a fenntartási jogok nem vétetnek figyelembe és a bérletek felett az újonnan bérlettel rendelkezők rendelkeznek.

Vajda Ilonka nem lép fel a Vígyszínházban. Különböző oldalról nyert értesítés alapján mi is megírtuk, hogy Vajda Ilonka, a debreceni színház tehetséges, fiatal tagja a napokban a budapesti Vígyszínházban eljátsza egy új darab, a Nyári szerelem fő női szerepét. Mint sajnálattal értesülünk, ez a vendégláték most elmarad, minthogy Zilahy Gyula nem nélkülözheti a téli idényben színtársulatának kedvelt tagját, a Vígyszínház igazgatósága pedig a darabot kizárólag egy szereposztásban adhatja.

A kávések és vendéglősök követelése.

Forrongás az új szabályrendelet miatt.

A főkapitánynak a kávéházakról és vendéglőről alkotott szabályrendelettervezete miatt a debreceni vendéglősök, kávések és korcsmárosok hetek óta forronganak. Ma azután mintegy 60 vendéglős és kávések jött össze a Dréher-vendéglő éttermében, hogy tiltakozzanak a szabályrendeleti javaslat ellen.

A kávések és vendéglősök most tiltakoznak az új tervezet ellen s tiltakozásukat arra alapítják, hogy harminc esztendővel ezelőtt kellett az a szabályrendelet, amely a vendéglők, kávéházak és korcsmák zárórájáról, zenelési engedélyéről intézkedik. — Matuzsálemi korszak egy város fejlődésének történetében. Harminc esztendővel ezelőtt Debrecen még egy nagy falu volt. Azóta északi élete, idegenforgalma óriásit emelkedett s a rendőrhatalóság be is látta, hogy a régi állapotok itt fenn nem tarthatók s Debrecen északi élete megkívánja, hogy a vendéglők és kávéházak holmi zárórák által ne korlátoztassanak, miután nyitott ajtók és világos ablakok mellett szórakozó vagy mulató vendégek rendőrileg is jobban ellenőrizhetők, mint zárt ajtók mellett. Az északi vasuti forgalom szintén a mellett szólt, hogy a vendéglők, kávéházak igenis nyitva tartandók, ameddig ott vendég tartózkodik.

Hivatkoznak a kávések és vendéglősök arra is, hogy nyolc évvel ezelőtt el is törölte a rendőrfőkapitányság a zárórát. Most azonban korlátoztatták s e miatt a vendéglősök és kávések kérelmet adtak be a záróra revidálására végett. E kérelemre most Rostás István főkapitány olyan szabályrendeleti tervezetet nyújtott be, amely még a harminc év előttinél is konzervatívabb.

A szabályrendeleti javaslat ezért nagy zúgolódást keltett. Első sorban azért is, mert osztályokba sorozza a vendéglősöket és kávéseket. Ez sérti a jogegyenlőséget, mert mindenki egyformán, ugyanazon jogvédelmi forrás szerint fizeti az adóját. Debrecen város közönségének képviselő testülete ezt semmiesetre nem fogja elfogadni. A javaslatnak többi részét sem tartják Debrecenhez méltónak. A haladás azt kívánja, hogy a debreceni északi életet, idegenforgalmat ilyen javaslatokkal ne korlátozzák. A vendéglősök és kávések egyébként a következő kérelmüket, jogos követelésüket fogják a közgyűlés elé terjeszteni:

A 10. paragrafus, mely az évi rendőrdíjról szól — törlendő. A női kiszolgálásról szóló 15. paragrafus szintén törlendő. A 20. paragrafusban előírt rendőri szemlék csak feltűnés nélkül és polgári ruhában öltözött rendőrközegek által teljesíthetők. A 21. paragrafus. Országos vásárokkor szállodákban a szobaár kétszeresen számítható. A 36. paragrafushoz. A vendéglők kivétel nélkül éjjel utáni 3 órakor kötelesek zárni, zene 2 óráig szólhat. Kávéházakra nézve záróra nincs, zene 4 óráig szólhat. Az 50. és következő paragrafusokhoz. Pénzzel meg nem váltható elzárást a rendőrhatalóság nem alkalmazhat. Mindenféle büntetés ellen birtokon belül történik a felebezés. Záróra korlátozást, rövidítést büntetésül nem alkalmazhat a rendőrhatalóság.

Végül kéri, hogy addig is, amíg a szabályrendelet jogerőre emelkedik, a régi

rend, a nyolc év óta zavartalanul gyakorolt amaz állapot, hogy kötelező záróra vendéglői és kávéházi üzletekre nincs, visszaállítassák.

Schwimmer Adolf és Karfunkel Zsigmond.

A rendőrség naplójából.

A pszichologus lelke és a krónikás saszemére van szükségünk, a börtön ajtajában. Mert a bűnözés útjára tévedt ingatag vagy beteges egyén, a maga különálló erkölcsi világnézetével sohasem magát, de a társadalmi berendezkedés lazaságát és érvényesülésére törő brutalitását okozza, amiért a leitón a zárkái jutott.

Főleg a tolvaiok, zsebmetszők, urhatnámok és más szélhámoskodókkal szemben szükséges a begomboltság és a szív, meg más lanya érzések félretétele.

Az a két ember is, kiről most itt szövesik, ez utóbbiak közé sorozandó s az életük története nem a meghatottság, de a társadalmi könnyelműség, a napsütésben való gondtalan fürdőzés és a munkanélkül kapott gyönyörök után való szertelen rohanás jegyében fakad.

Schwimmer Adolf egy kis felvidéki falu kazár familiájában látott napvilágot. Az apja, anyja korán elhalt s a fiatal, eszes gyermeket hozzátartozói

talmudista

iskolába adták, ahol hatalmas csodarabbik pallérozzák a lelkeket az ortodox-izraelita erkölcsök és rituálék tudományában.

Mikor innen az ugynevezett bócher kikerült, elmegy kasul-keresztül bolyongani a világot, mint Izráel népe Judea pusztulásával isteni rendelés szerint kényszerült. Így tanítja ezt a csodarabbit, aki közhit szerint bírálja és tanácsadója az elmaradt felvidéki zsidónak.

Schwimmer Adolf is kikerült az iskolából s elment megkeresni azt a pontot, ahol nyugodalmat talál. Elérkezett Beregvármegyébe, annak Medence nevű kicsiny községébe, ahol 5-6 családból áll a zsidó hitközség és sem templom, sem iskola nincsen, hol az ortodox hívek az isten tetszése szerint tanulhatnak a vallás és erkölccsant. Kapóra jött tehát az odavetődött bocher, aki 150 forintért, meg teljes ellátásért hajlandó volt a kis hithű izraelita gyermekeket bevezetni a „gemore“ és egyéb sarkalatos héber imádságok és törvények elemeibe.

Az eddig kolduló, alamizsnán és más könyöradományon tengődő bocher most uri sorsba jutott. Dolga alig volt naponként pár óra s a gyermekét önmagán felül szerető hithű zsidó házában a legmegbecsültebb ember lett. Ebédnél a legjobb falatokat kapta s reggel, délben, este szívesen látott vendég volt. Ezenkívül a tagbaszakadt, izmos, életerős kazárfiu az asszonyok között is méltán keltette fel az érdeklődést... Nem csoda tehát, ha lassanként rákapott a semmittevésre s amint izmosodni kezdett, a vére is annál inkább nyugtalankodott s üztekergette a szerencsevadászatra.

Gyors egymásutánban megfordult Szombatiban, Bereg Somon és Szlavóniában. Volt talmudista, előimádkozó és házitánító. Inteligenciája növekedett, tapasztalatai kitágultak s lassanként becsavarogta az egész országot. Már ekkor megfordult Debrecenben is, hol bemondása szerint egy itteni kóser vendéglős leánya volt a menyasszonya.

Az első bűnözés.

Közben a törvénnyel gyült meg a baja. Ugyanis ősi kazár szokás az ortodoxoknál, hogy a gyermeket már 18 éves korában nagykorúsítják. Hadd házasodjon. Így tettek Schwimmer Adolfal is. Egyik nagybátyja, a ki törvényes gyámja volt, önállóságra segítette: nagykorúsította. Hazajött ekkor a szülőfalujába megköszönni az atyai jóindulatot s kérte a gyámját, ha már ily nagylelkűen gondoskodott róla, csináltasson neki

egy öltözet ruhát is. Amit azonban ez kerekén megtagadott.

A fiatal bócher azonban nem esett kétségbe. Szétnézett a szobában, meglátott ott két karos gyertyatartót ezüstből, amiről csakhamar megállapította, hogy azok egyike apjáié lehetett s így jogszerint őt illetne meg. Nem gondolkozott tehát sokáig, hanem megindította a hagyaték átadó eljárást s mert egy gyertyatartóval nem boldogulhatott, mind a két darabot elemelte. Most már megcsinálhatta a ruhát, amiben érvényesült előnyösre szabott, hatalmas mellkasa és göndör, hirtelen szóke, rózsás arcú feje. Ezért ült néhány hónapot.

Mint hogy eljegyzése az így közbejárt szott „véletlen“ folytán felbomlott, megint nyakába vette a világot.

Schwimmer, a világi.

Csavargásai közepezt összetalálkozott néhány kéregető ortodox-szal, akikkel közös haszonra járt egyik tájról a másikra. — Csakhamar lekerült fejeéről a cofni, az ügynevezett pájesz is. Előkelő fellépésű, intelligens ur lett, akinek — mint mondja — nem lehetett egy-két krajcárral kiszurni a szemét. Kitiünő hire is volt, csakugy kapkodták kézzől-kézre. Volt nap, hogy 10-20 koronát keresett. Ilyenkor aztán neki loholt a nagyvárosi életnek s az egykori szegény bocher ismert alakja lett a zugkávéházaknak és mulatóknak.

Igen sokat járt a fővárosba is, ahol az élet gyönyöreit oly mértékentlenül habzsolta, hogy legutóbb beteg lett s a kórházba került. De meggyült a baja többször az igazságszolgáltatással is, mert nem igen volt érzéke a tulajdonjog iránt sem. Ami kezéigügyébe került, azt el-elemelte.

Legutóbb pár hét előtt járt Debrecenben, hol régi ideálja: Herskovits Marinka apjánál, kinek kóser szállója van, szállt meg. Itt már felcseperedett egy második leány is. Schwimmer tehát annak kezdett udvarolni. Majd egyszerre csak eltűnt, mint mondja, egy másik kéregetőhöz szegődött, akivel Szeghalomra ment. Régi társa — ugymond — könyvét, melyben kéregetési engedélye van vezetve, itt hagyta Herskovitséknál azzal, hogy pár hét múlva ide visszatér. Most ő Szeghalomról jött Debrecenbe. Az este bekopogtatott Herskovitsékhoz, ahol Herskovits Mariska, aki most Jäger Márton különélő neje, nyitott ajtót:

— Itt vagy?! — támadt rá — már régen várlak! Te szöktetted meg a hugomat.

Egy rendőr jött arra s az asszony felszólította:

— Kísérje be ezt az embert felelősségemre. Hamis okmányokkal kéreget. Az okmányok itt vannak nálam, együtt megyünk a kapitánysághoz.

Azóta Schwimmer Adolf a rendőrségi fogda lakója. Persze, az okmányokról mit sem akar tudni, sem pedig a leányszöktetéséről. Csak véletlenül szölte el magát.

— A leány Váradon van bezárva.

Tipikus alakja a lézengő pókoknak, akik a társadalom felületességéből és hiszékenységéből élösködnek. A rendőrség mindaddig fogva tartja, míg előéletéről az adatok be nem érkeznek.

A falazó.

Kevesebb a romantika, de annál több a cinizmus Karfunkel Zsigmond „alkalmi tolvaj“-ban, aki a legerélyesebben tiltakozik a „zsebtolvaj“ elnevezés ellen.

— Kérem, én soha senkinek sem nyultam a zsebébe.

Alacsony, fekete haju, szuró szemű, cingár legény. Zöldes, börtönviselt zakókabátban, melynek ujjai nem éppen véletlenül lehetnek rövidek, de mert mesterségének alkalmatlan a hosszú, dörzsölődő ujjas.

Azt mondja, Nyírcsaholyban, Szatmármegyében született, 34 éves, nőtlen. Pesten aranyműveséget tanult, majd kereskedő segéd lett. Itt kevés volt a fizetés, sok az alkalmom, hát ő az utóbbival növelte az előbit: „alkalmi tolvaj“ lett.

Mikor Budapestről nagy tevékenységért kitiltották, Bécsbe tette át hadiszállását, ahol „falazás“-sal foglalkozott. Ez a fa-

lazás azonban legkevésbé sem hasonlít a kőműves vagy más hasonló építési módhoz, hanem abban áll tisztelt olvasó, hogy két ilyen „mester“ találkozik velem vagy veled s míg az egyik (a falazó) magára terelni igyekszik figyelmünket, a másik kiveszi zsebükből a tárcát, vagy a pénzt, vagy mind a kettőt egy fiist alatt.

Egy ilyen falazás alkalmával azonban egy kis betöréses lopás is történt ott fenn Bécs városában, ahol több társával manipulált Karfunkel Zsigmond. Egy nagy fizetést vertek fel, honnan 1200 koronát emeltek el. Ő mint mondja — csak 50 koronát kapott a pénzből fáradozásaiért. Tudniillik ő volt a betörés értelmi szerzője.

— Ártatlan vagyok! — mondja a maga együgyűségével — én csak az üzletet mutattam meg. Ezért aztán a bécsi Hof und Landesgericht 3 évi fogházat mért a visszaeső bűnösre.

Szabadulás után

ismét a fővárosba akarta áttenni hadiszállását, ahonnan azonban még idejekorán eltoloncolták szülőföldjére: Nyírcsaholyba.

Persze itt nem volt nyugta a könnyű „munkához“ szokott csavargónak s a bíró, hogy szabaduljon tőle, 1 forintot adott neki utiköltségre. Persze ez csak Érmihályfalvaig szóló jegyre volt elegendő:

— Mit csináljak én éjjel Érmihályfalván — mondta nevetve a jeles falazó — elfelejtettem leszállni, a főkalauz azonban észrevette, hogy a jegyem már nem érvényes s átadott a rendőrnek. Így kerültem most ide Debrecenbe.

— Hát miért nem keres magának munkát, ahol tisztességesen megélhet?! —

— Hogy keressek kérem, mikor innen Debrecenből is ki vagyok tiltva, pedig itt semmiféle bűnöm sincs. Amit meg a patronázs egyesületnek ajánlunk figyelmébe, a melynek feladata lenne, hogy védelmébe venné az ilyen könnyelmi bűnözőket, akiket talán a börtön nem tett egészen érzéketlenre a munka és a becsületes polgári foglalkozás iránt. Hátha ez a „falazó“ még tudna új életet kezdeni?! A rendőrség — hisszük — örömmel járulna a pártfogó egyesület óhajához, ha ez munkát és becsületes megélhetést szerezne a Karfunkel Zsigáknak. Aki, mint mondja:

— A rossz társaságnak lettem az áldozata. (gy. zs.)

Botrányos állapotok a vágóhídon.

Vizsgálat a mulasztások miatt.

Nem első ízben történik, hogy meg kell emlékezni azokról a türehtetlen állapotokról, amelyek a debreceni közbiztonságon uralkodnak. A főorvos, a főállatorvos és a főkapitány ne megyszer tettek szövé ezeket az állapotokat, azonban minden felszólalás dacára a helyzet a vágóhídon ugyanaz maradt. Legutóbb azután Körner Adolf tb. főjegyző, Rostás István főkapitány, Tüdös Kálmán dr. főorvos és Reitz János főállatorvos megjelentek a közbiztonsági és vizsgálatot tartottak, amelynek eredménye elszomorító és fölháborító. A bizottság ugyanis jelentést tett a vágóhídon talált állapotokról és e jelentést beterjesztették a tanácsshoz. A jelentésben elmondja a bizottság, hogy a vágóhid helyiségei nagyon piszkosak. A vágóhelyiségekben régi vérdarabok hevernek. A vasfogások, amelyekre a húst akasztják, rozsdások, a munkások a legpiszkosabb ruhákban dolgoznak, az emésztőgödröket nem fertőtlenítik. A terjedelmes jelentés egész seregét a mulasztásoknak tárja elő és oly piszkokról szól, hogy azt egy hatósági kezelésben levő intézménynél elképzelni sem szabad, annál kevésbé egy percig is megtűnni s csak az ellenőrzés teljes hiánya lehet az oka, hogy ilyen helyzet ott létezhet.

A biz...
állandóan...
a helyisé...
részére...
utcai ruha...
vegyenek...
dás szeg...
ket fertőt...
elrendelte...
egy bizto...
vágóhídon...
a tisztasá...
punál áll...
kocsiban...
vágóhidre...
gek ellen...
rá a besz...
Mind...
gének let...
örzés e r...
e részről...
nitható, h...
rendet m...
A tar...
lalkozik e...
enyhén ja...
és ellenő...

Észre

Hogy

Debr...
lődéssel k...
tat az a b...
tekintélye...
tagjai a t...
advány f...
költségve...
mely iga...
mellett m...
tik. Ez a...
szerint I...
a háztula...
fa után...
nyírt ad...
zott visz...
ságos, ak...
kapna a v...
Az é...

Te

Alan...
köszeml...
közö vár...
lölendő r...
észrevéte...
Az e...
ség cimbe...
folyó évr...
Az a...
gásoljuk...
lendőnek...
ismerheti...
donosok...
20 korona...
ró, tehát...
sze a vá...
rosi fáho...
Elték...
ságerzet...
ket is, me...
tékén ál...
vel bir...
áll jogáb...
községi p...
az ajándé...
a vagyon...
Az a...
engedély...
gyelemb...
vével ös...
évtizedek...
kedő póta...
rai fizetik...
nyok mel...
lyessége...
— midő...
tutum me...

A bizottság javasolja, hogy a munkások állandóan öblögessék, seperjék és tisztítsák a helyiségeket, a hussal dolgozó emberek részére öltözők álljanak rendelkezésre, ahol utcai ruháikat levetve, tiszta munkásöltönyt vegyenek fel s mindig tiszta kötőt. A rozsdás szegeket festessék be, az emésztőgödröket fertőtlenítsék. A főkapitány már eddig is elrendelte, hogy a mezőrendőrkapitányság egy biztosa állandóan kint tartózkodjék a vágóhídon és ellenőrizze, hogy megtartják-e a tisztasági rendeleteket. Egy rendőr a kapunál áll és azt ellenőrzi, hogy a húst tiszta kocsiban, rendesen letakarva hozzák-e ki a vágóhidról. A városban pedig a rendőrközegek ellenőrzik, hogy a legények nem illekednek-e a beszállított husra s hogy tiszták-e.

Mindezek a dolgok a vágóhid vezetőségének lettek volna kötelességei, de az ellenőrzés e részről olyan gyenge volt, hogy az e részről tapasztalt mulasztásoknak tulajdonítható, hogy rendőrségi hatalommal kell a rendet megteremteni a vágóhídon.

A tanács különben nem első ízben foglalkozik ezekkel az állapotokkal s ma is elég enyhén járt el, amikor a vágóhidi igazgatót és ellenőrt csak igazolásra szólította föl.

Észrevételek a költségvetéshez.

Hogyan kell emelni a jövedelmeket?

Debrecen város közönsége nagy érdeklődéssel kíséri a költségvetés sorsát. Erre mutat az a beadvány, amelyet Debrecennek több tekintélyes olyan polgára adott be, akik nem tagjai a törvényhatósági bizottságnak. A beadvány figyelemre méltó észrevételt tesz a költségvetésnek egyik bevételi tételére, a mely igazságos, helyes és méltányos eljárás mellett mintegy 60000 koronával emelkedhetik. Ez a tétel a fakompetencia tétele, amely szerint 110000 korona bevételt irányoztak elő a háztulajdonosok részére kiadandó 5000 öl fa után. Ha ezt a háztulajdonosoknak is annyira adnák, mint másnak, ami a mai változott viszonyok között egyedül helyes és igazságos, akkor a fáért 66000 koronával többet kapna a város.

Az érdekes beadvány a következő:

Tekintetes Városi Tanács!

Alantirottak törvényes határidőn belül a közszemlére kitett és a jövő 1912. évre vonatkozó városi költségvetés alább megjelölt részére következőkben tesszük meg észrevételeinket:

Az előirányzat VII. rovatában az Erdőség címben 1 alrovat szám alatt föl van véve folyó évre „Polgári fa ára” 110.000 kor.

Az anyagi igazság szempontjából kitagadunk e felvételt és azt megfelelőleg emelendőnek tartjuk, mert ezzel kapcsolatban nem ismerhetjük el helyesnek azt, hogy a háztulajdonosok fa kompetencia címén 4 méter öl fát 20 koronáért kapjanak, míg a házzal nem bíró, tehát mindenestre vagyontalanabb része a városi lakosságnak ugyanannyi városi fához csak 32 koronáért jut.

Eltökintve attól, hogy ez bántó az igazságérzet szempontjából, de sérti a közérdeket is, mert a városi vagyonnak deklarált értékén alól való eladása ajándékozás jellegével bír — ajándékozni pedig egyáltalában nem áll jogában a városnak, nem különösen egy községi pótdadóval sujtott városnak, kivált ha az ajándék a város vagyonos polgárainak jut a vagyontalanabbak rovására.

Az a statutum, mely a kompetencia fát engedélyezi már rég elavult s mint ilyen figyelembe nem vehető. A közteherviselés elvvel összeegyeztethetetlen ez s mert a már évtizedek óta évenként szabályszerűen emelkedő pótdadót a város összes adófizető polgárai fizetik, a mai teljesen megváltozott viszonyok mellett teljesen megszünt azon indok helyessége, mely annak idejében fenforoghatott — midőn a fakompetenciára vonatkozó statutum megalkottatott.

Hangsúlyozzuk még, hogy a statutum megalkotása óta, elenyésző kevés az a ház Debrecenben, mely az akkori tulajdonosok utódjai kezén lenne ma is. Különösen az utóbbi években pedig a debreceni házak belekerültek az üzleti spekuláció forgatagába s mint ilyenek még jobban elvesztették azon kiváltságos helyzetet, mely a fakompetenciára jogosíthatá a tulajdonosokat — azután időközben a kertészek nagy része is belterület lett, ez a telekkönyvekben is mindenütt feljegyeztetett és ha fentartaná a város a fakompetencia tekintetében eddigi jogtalan gyakorlatát, csak tetézni kellene e jogtalanságot azzal, hogy az időközben városi belterületté lett külsőségeken levő házak tulajdonosainak is meg kellene adni a fakompetenciát.

Kiemeljük, hogy a költségeloirányzatban a fakompetencia, „polgári fa ára” címén előirányzott 110.000 korona bevételnél a város 66000 koronával károsodik, mert ha a fakompetencia eltöröltetik, akkor e címen 5500 öl fáért ölenként nem 20 korona, hanem 32 korona folynék be és akkor az eredmény nem 110.000 korona, hanem 176.000 korona lenne. A különbözet maga mintegy 5% községi adó-megtakarításnak felel meg.

Figyelemmel tehát a fakompetenciának nyilvánvalólag az egyenlő közteherviselést sértő s így a közérdekre ütköző jellegére, — figyelemmel továbbá arra, hogy a Községi Törvény 28. paragrafusára szerint a törvénybe ütköző szabályrendelet a törvényhatóság által megsemmisítendő, ezért azt kérjük:

Méltóztassék ennek eltörlésével a kérdéses tételt 176.000 koronában előirányozni.

Tisztelettel

Dr. Balázs Bertalan

Dr. Szöllös Dezső, s. k.

Dr. Gáspár Géza, s. k.

Az érdekes és figyelemre méltó észrevételt legközelebbi ülésén már tárgyalni fogja a tanács, de helyes volna, ha már a jog- és pénzügyi bizottság is holnapai ülésén figyelembe venné azt.

HIREK

A képviselőház ülése. Fővárosi tudósítónk jelenti: Berzeviczy Albert elnök negyed tízenegy óra után megnyitja az ülést. Hitelesítik a múlt ülés jegyzőkönyvét. Elnök bemutatja az irományokat, köztük több kérvényt a katonai javaslatok ellen és az általános választói jog mellett. Javasolja, hogy a kérvényeket részben a most tárgyalás alatt levő törvényjavaslattal együtt intézzék el, részben adják ki a kérvényi bizottságnak. Ráth Endre minden kérvényre ellenindítványt — nyújt be, amelyekre névszerű szavazásokat kérnek és azokat holnapra halasztják. — Ezután napirend szerint következnek a tegnapi elhalasztott névszerű szavazások. — Az ülés végén Csermák Ernő beszél a véderőreform ellen. Az ülés két órakor ért véget.

A szeptemberi közgyűlés előtt. Debrecen város jog és pénzügyi bizottsága e hó 22-én pénteken délután 3 órakor a város-háza kistanácsstermében ülést tart, amelyen a szeptemberi közgyűlés elé kerülő ügyeket készítik elő. Ezek között legfontosabb a város házipénztára, valamint az általa kezelt alapoknak és alapítványoknak és a nyomda és világitási vállalat 1912. évi költségeloirányzata. Tárgysorozaton szerepel még özvegy Szepesi Sándorné budapesti lakos kérvénye a város utcáin, köztterein és sétányain pihenésre szolgáló padok szállítása iránt. Mindenesetre helye volna, ha ez utóbbi ügy felett a bizottság napirendre térést javasolna. Ma Debrecen városnak utcái fel vannak forgatva, ott ugyan padokat nem lehetne elhelyezni, de meg nem is ille azokra senki. Ha pedig az utcákon rend lesz, majd akad esetleg debreceni vállalkozó, aki csinos, reklámokkal el nem csúított padokat helyez el az utcákon.

Számonkérésék a városnál. Debrecen város számonkéréséke e hó 27-én tartja meg ülését, amelyen az ügykezelést fogják megvizsgálni.

— Az új hadügyminiszter a véderőről. Bécsből táviratozzák: Auffenberg lovag az új hadügyminiszter ma egy újságíró előtt a véderőről a következőket mondta: A magyar nemzet iránt érzett szimpátiám nem akadályoz meg abban, hogy ki ne fejezzem a legnagyobb mértékben táplált aggodalmamat az iránt, hogy a véderő évtizedek óta le van kötve oly befolyások következtében, melyek legnagyobb részben sajnos Magyarországból erednek. Annál inkább sajnálom ezt, mert a kérdés buzgó tanulmányozás után arra a végső következtetésre jutottam, hogy a közös hadsereg és Magyarország életre halálra egymásra vannak utalva. A hadsereg dekadenciája Magyarország dekadenciáját vonná maga után és viszont a hadsereg sem élhet meg, ha a nagy, befolyásos és gazdag Magyarország nem járul teljes mértékben hozzá a véderő kifejlesztéséhez. Nincs bensőbb óhajom, mint az, hogy lehetséges legyen a magyar politikai világgal egyetértésben a véderő anynyira szükséges fejlettségét elérni. Nagyszerű elődömnök ismert szállóigévé vált — mondása az „elsorvadó hadseregről” teljesen találó és az az erőtöbblet, melyet a véderőbe, most belevisznek, még mindig nem elég arra, hogy a hadsereg teljes virágzásra jusson.

— Zimmermann Gyula nyugalomban. Az állami főreáliskola érdeműs, köztestületben álló tanárának, Zimmermann Gyulának nyugalomba vonulásáról kaptunk hírt. A kiváló pedagógus 42 évig szolgált lankadatlan odaadással, páratlan ügyeszeretettel és ritka tudományos készültséggel a magyar közoktatásügyet és ezen istenadta hosszú munkásságából 34 év jutott a debreceni tanügy oltárára.

A nyugalomba vonuló tanférfiutól tegnap bucsuztak el közelebbi kartársai, az állami főreáliskola tanári kara. Dr. Kardos Albert igazgató mindenekelőtt a vallás és közoktatásügyi miniszter és a tankerületi főigazgató legmagasabb elismerését és köszönetét tolmácsolta, majd az intézet és a tanári testület nevében bucsuztatta el Zimmermann Gyulát. Mély hatású, remek beszédben méltatta az ősz professzor hervadhatatlan érdemeit, aki egy emberöltőn át ezer magyar ifjunak volt melegszivível nevelőatyja, közoktatásunknak szóval, tollal kiváló munkása, kartársainak őszinte, igaz barátja s a társadalomnak mindmai napig köztiszteltében és szeretetben álló tagja.

A magyar tanügy nagyszerű munkásságának bizonyára nemcsak kartársai, de a tanítványok és jóbarátok nagyszáma is azt az őszinte kívánságot küldik, hogy a hosszú, nehéz munkát a megérdemelt, hosszú pihenés nyugalmas, békés évei kövessék.

— Lovak a lángok között. Tégláról jelenti tudósítónk, hogy ott tegnap éjjel kigyuladt Degenfeld Pál gróf tulajdonát képező uradalmi istálló, melyben Bleier Mór bérlő lovai voltak elhelyezve. Csak későn vették észre az ismeretlen okból keletkezett tűzveszélyt, úgy, hogy 8 gyönyörű paripa a lángokban bennégett. Tűzet fogtak a melléképületek is, úgy, hogy a kárt 10.000 koronára becsülik.

— Az Osztrák-Magyar Bank fölemelte a kamatlábat. Bécsből táviratozzák: Az Osztrák Magyar Bank főtanácsa ma elhatározta, hogy a leszámítási kamatlábat 4 százalékról 5 százalékra, a lombard-kamatlábát pedig 5 és fél százalékról 6 és fél százalékra emeli. A főtanács ülésén Popovich Sándor kormányzó elnökölt és a kamatláb fölemelését megelőzőleg Pranger vezértitkár tett jelentést a bel- és külföldi pénzvizonyokról. Hangsúlyozta, hogy a monarchia gazdasági életének majdnem minden terén a pénzügyi szükséglet igen élénk. A beruházások a leszámítolás és lombard-üzlet terén szeptember 15-én 937.2 millió koronát tettek ki, vagyis 181.3 millió koronával többet, mint a múlt év hasonló időszakában. Körülbelül ugyanilyen viszony áll fenn a bankjegyforgalomnál is. Ez 159.7 millióval magasabb, mint a múlt év szeptember közepén és jelenlegi állása 2314.9 millió korona. A honi pénzpiac nagy feszültségéhez hozzájárult az 1907. év óta

nem tapasztalt kereslete a külföldi pénzeszközöknek, mely ugyszólván kizárólag a jegybanknál keresett kielégítést. A devizák iránti, majdnem viharosnak mondható kereslet következtében a külföldi váltók árfolyama, amely a hónap elején a reláció alatt jegyzett, szökésszerűen emelkedett. A devizák árfolyama olyan magasságot ért el, hogy az organikus aranykivitel előnyösnek tüntetik fel, tekintettel arra, hogy a Német Birodalmi Bank tegnapelőtt a leszámítolási kamatlábat 4 százalékról 5 százalékra emelte fel, a főtanács pénzeszközeinek megóvása végett egyhangulag elfogadta a kamatlábnak 1 százalékkal való emelésére vonatkozó előterjesztést.

— **A presbiteri világszövetség gyűlése.** Fővárosi tudósítónk jelenti: A presbiterianus világszövetség keleti osztálya ma folytatta ülését, amelyen Darányi Ignác és Pollwarth lord elnökölték. Knight imája után Antal Gábor püspök bemutatta a kabinetiroda táviratát, amelyben a felség köszönetét tolmácsolják a világszövetség üdvözlő táviratáért. Ma Jung, Smellie, Bilkei Pap István, György Endre és Macmillán tartottak előadásokat.

— **Az izraelita hitközségi tagok figyelmébe.** Értesítettnek a tagok, hogy e hó 22-én este beálló Rós Hasonóh ünnep alkalmából a Deák Ferenc-utcai izr. templomban az istentisztelet következő időben fog kezdődni: Ma, pénteken este fél 6 órakor, holnap szombaton reggel 6 órakor, délután 4 és este 6 órakor, vasárnap reggel 6 órakor és délután 4 órakor. Köznapokon további rendezések reggel negyed hét órakor és este fél 6 órakor. A nagyünnepeken az istentiszteleten az Izraelita Ifjak Dalköre fog közreműködni.

— **Büntény vagy haláleset.** Ma délelőtt a bősörményi rendőrség telefonon jelentette a kir. ügyészségnek, hogy Fehér Gábor odavaló gazda, aki ötödmagával tengerit tört a kukoricaföldön, tegnap este hirtelen meghalt. Hazafelé jövet azonban a szekér a bennülők előadása szerint felborult s a hulla zuzódásokat szenvedett. A családtagok azonban oly gyanut táplálnak, hogy Fehér nem halt meg természetes halállal, hanem el-tették láb alól. Megjegyezte a rendőrség, hogy a gazda már egyszer öngyilkosságot is kísérelt meg, azonban abban meggyusították. Az orvosok fulladást állapítanak meg a halál okául. Mindezek alapján a törvényszék a való tényállás megállapítása végett szükségesnek látta törvényszéki orvost küldeni a helyszínére s e végből Horváth Artur drt bízta meg a boncolással, ki holnap terjeszti be a kir. ügyészséghez a haláleset bekövetkezése felől véleményét.

— **A város részvényesei.** A belügyminiszter ma értesítette a város közönségét, hogy jóváhagyta a közgyűlésnek azt a határozatát, amelyben kimondta, hogy a Mezőgazdasági Gépgyár részvényeiből 20 darabot tizezer korona értékben jegyez.

— **Meghívás.** A Debreceni eZnekedvelők Köre 1911. évi szeptember hó 30-án, szombaton délután 5 órakor a Debreceni Zenede helyiségében (Csapó-utca és Vár-utca sarkán) tartja 1910-11-ik évi rendes közgyűlését, melyre a tagokat tisztelettel meghívja az elnökség. Tárgvsorozat: 1. Titkári jelentés az elmúlt évről. 2. Pénztárnok és számvizsgáló bizottság jelentése, határozathozatal a zárszámadás, a felmentvény megadása és a jövő évi költségvetés tárgyában. 3. Tisztújítás. 4. Esetleges indítványok.

— **Népgyűlés a drágaság ellen.** A szociáldemokrata párt a tejárok emelése ellen ma este 8 órára a főváros minden kerületébe tüntető nagygyűlést hirdetett. A rendőrség nagy apparátussal tette meg az előkészületeket az esetleges zavargások elfojtására, mert attól félt, hogy a bécsi utcai harcok hatása alatt nagyobb rendezavarás fog történni. Az újságok is szenvedelmes cikkeket irtak

a drágaság ellen, másfelől a rendőrséget figyelmeztették a várható forradalmi állapotok megakadályozására. Ugylátszik, mindenki tulzottan ítélte meg a helyzetet, mert valamennyi népgyűlés rendben, sőt lehet mondani, részvétlenül folyt le. Bár ebből arra sem lehet következtetni, hogy a főváros lakossága türelemmel látja az immár igazán aránytalanul haladó drágaságot. Jól tudják ezt a fővárosnál és a miniszteriumokban is, s már a legközelebb erélyes lépések tétlenek úgy a lakás, mint az élelmi uzsora megátlására.

— **Megakadt a megyeház építkezése.** Tegnap lapunkban ily cím alatt foglalkoztunk a vármegyház építkezésének egyik késleltető momentumával s azt a megállapítást tettük, hogy a bekövetkezett károkért az építés tervezőit, Bálint és Jámbor budapesti céget terheli a felelősség. Ez a tendencia vonult keresztül egész cikkünkön is. — Minthogy azonban egy hibás kifejezés folytán sokan a vállalkozók ellen látnak benne támadást, készséggel jelentjük ki, hogy Tóth és Hegedüs vállalkozókat, akik csak fenti cég tervei szerint jártak el, semmiféle mulasztás vagy felelősség nem terheli.

— **Szállítások a hadsereg részére.** A Debreceni kereskedelmi és iparkamara segédhivatalában a következő közzétételek tekinthetők meg: A debreceni állami mén-telep parancsnokság árlejtést tart élelmi és takarmányi cikkek, valamint tűzifa biztosítására. Határidő szeptember 27. — A temesvári 7-ik hadtest debreceni ezredei részére zab és kenyérszállításra hirdet pályázatot. Határidő október 5. — A hatodik hadtest parancsnoksága rozsrá és zabra irt ki ajánlati versenytárgyalást. Határidő 10 nap.

— **Leszakította ujját az oldaldeszka.** — Kovács István 25 éves fuvaros napszámba ment az Ondódra. Mikor egy helyen fordulót csinált, az oldaldeszka rázuhant s jobb kezefejét összetörte, egy ujját pedig leszakította. A kórházban kötözték be sebeit.

— **Parti-árak az összes divatcikkekben állandóan nagy választékban Györfly testvéreknél, Piac-u. 30.**

— **Bancsi Mária és Nagy József angol és francia női divatterme Debrecen, Kossuth-utca 50. sz.**

— **Ünnepi imakönyvek, Machsorok és újvíri képeslapok az izr. ünnepekre nagy választékban kaphatók Aczél antiquariumában.**

— **263 legújabb kuplé szöveg egy kötetben 2 koronás alkalmi áron kapható Aczél antiquariumában.**

Női- és leány kalap üzletemet

Piac-u. 56. sz. alá helyeztem át.

A legdivatosabb modellek az őszi időnyre már megérkeztek. — Nagy választék.

Jungreisz Mari utóda.

Kitüntette a Bécsi, Párisi és Londoni kiállításokon aranyéremmel és oklevéllel.

Csusz, köszvény, reuma

ellen a legjobb háziázer a híres

KIRALY BALZSAM!

Hatása némely esetben meglepő, amennyiben gyakrabban idültabb eseteknél is már egyszeri begörzsölésnél a fájdalomka teljesen megszűnteti.

Fog és fejfájást 5 percz alatt megszüntet

Egy nagy üveg ára 2 kor. teljes használati utasítással. Kapható a foltaláló és készítő

GRÓSZ NAGY FERENCZ gyógyszer-tárában

Kossuth-u. 8. Kölesönös Segélyező-Egylet új 2 emeletes palotájában.

— **Elegáns nyakkendők 1 K-tól 4 K-ig Lengyel Samunál. Telefon 855.**

— **Füzőujdonságok, saját készítésű bőr-keztüük, ridikülök, harisnyák, férfi és női divatcikkek legelőnyösebben beszerezhetők Nagy Andrásnál, Kistemplom mellett.**

Haszonbérlet.

Dr. Balkányi Miklós mártonfalvi 1000 holdas birtoka haszonbérbeadó. Értekezhetni tulajdonossal Debreczenben, vagy Mártonfalván. Telefon 2. szám.

Van szerencsém a nagyérdemű hölgyközönség szives tudomására hozni, hogy angol és francia

női divat termemet

Piac-u. 56. sz. alatt megnyitottam.

Kérem a n. é. hölgyközönség szives pártfogását.

Katz Róza, Piac-u. 56.

Tanuló leányok felvételnek.

Regény-csarnok.

FEHÉR FALAK.

REGÉNY.

Írta: **MAX PEMBERTON.**

Fordította: **Szebenvei József.**

— Ne szólj! Mért fordulsz hozzám ezzel a hazugsággal? Te vagy az áruló! Nincs még egy ember Rabkában, aki el tudta volna vezetni őket erre a helyre. Azt hiszed, engem meg lehet csalni? Az anyám szolgálója nem lehetsz többé, nem akarlak látni.

A lány arca krétafehér lett, a könyei felszáradtak és úgy állt ott szenvedélvesen lihegve.

— Oh, — mondta, — a kócos majd nem hever többet a konyhaküszöbön és nem alszik a sziklapadlón és nem kap többet száraz kenyeret. — Pedig husz ház is nvitva volt előttem, de türtem, szenvedtem, mert te vagy a fia.

Térdre esett és görcsös sirásba tört ki. Jura nem tudott az ilyen dolgokról. Nem ismerte az asszonyok embertelenségét más — asszonyokkal szemben, a szolgáló sor nyomoruságát és azokat a megaláztatásokat, amik vele járnak. És azt meg kellett neki bocsátani, mert megértette, hogy elkövetkezett az óra, amikor felelnie kell azért, ami a rabkai kastélyban történt.

Nem tudta elhatározni, hogy meneküljön-e, vagy maradjon és várja be a legszomorubbát, ami következhetik. Keveset tudott a jogi dolgokhoz és nem tudta elhinni, hogy őt vonhassák felelősségre azért, amit a nép művelt. A tárgyalást, a vizsgálatot el tudta képzelni, de sejtélme sem volt arról, mit neveznek felbujtásnak, lázításnak. Tudta, hogy a tervek nagy részben Rudolftól származtak és hogy nem véletlen az, hogy mindjárt Ulusia megérkezése után kezdődött a forrongás. — Annyi világos volt, — amint a mesékben is állt, — hogy el fog jönni a nap, amikor Fülöp gróf örökébe új ember fog jönni, de hogy mindez ilyen összefüggő és mégis véletlen volna, azt nem tudta elhinni.

Anna anyó a tüzhely mellett összezsugorolva ült és nem hallotta, mikor közeledett. Megérintette a vállát, mire az öreg asszony ijedten ugrott fel, mintha az igazságszolgáltatás embere érintette volna vállán.

— Te vagy az, Jura? Azt hittem, a katonák. Lépteket hallottam a barlang mögött, most is, azelőtt is. Hol van Matild? Nem látad őt?

Azt akarta mondani, hogy látta, de még se szólt. Valóban, az a térdelő lány, akit ott hagyott a könyeivel, szánalmat keltő szenvedélyében, valami égő emléket keltett fel benne.

Lehetséges volt-e, hogy Anna anyó csak

ő hozzá vo
tól tartott,
szólni.

— Mit

— Meg

már órák

Mondom itt

Szót fo

N

Házias
nek főzére v
azok könnyü
geknek és t
kásokönyve, b
mény elárusít

KÖ

Te

Schwarz E. d

Készár

1911. c

1912. a

1911. c

1911. a

1911. c

1911. a

1912. r

1911. a

1912. s

Iskolás

intéze

zsebkend

flanel

Donog

DEBREC

1059 - 1911.

Ár

A debre

1092/1. 1911

téteik, misz

lakos részere

fillér töke, e

napjától szá

összesen 43

1911. évi apr

és 630 koron

ságok 1911.

előtt 9 óra

épületben st

árveresen a

pénz fizetés

alul is el fog

Megjegye

azon foglalta

rehabilitási zálc

Debrecz

Nap

cse

állan

Marx

ő hozzá volt jó anya, máshoz nem? — Attól tartott, — hogy így van és nem akart szólni.

— Mit akarsz a lánytól, Anna anyó?
— Meg akarom kérdezni, hogy hol járt már órák óta. Hallga! Hallod a katonákat? Mondom itt vannak a barlang körül.
Szót fogadsz nekem?
(Folyt. köv.)

NYILTTÉR.

Háziasszonyok mindig nagyon érdeklődnek főzészre vonatkozó vények iránt, különösen ha azok könnyű emésztés és tápláléerejük fel fogva betegnek és időlőknek is nyújthatók. A „Kufeké” szakácskönyve, betegek és egészségesek részére, a készítmény elárulási/írái díjtalanul kapható

KÖZGAZDASÁG.

Terménytözsde

Schwarz E. debreczeni üzománysos távirati jelentése.
Budapest, 1911. szept. 21.

Készaru 5 olcsóbb	
1911. októberi buza	11.74 —
1912. apr buza	12.01 —
1911. októberi rozs	10.18 —
1911. áprils rozs	10.58 —
1911. okt. zab	9.48 —
1911. áprils zab	9.68 —
1912. máj. tengeri	8.33 —
1911. aug. tengeri	— — —
1912. szept. tengeri	8.60 —

Iskolás fiúk és leányok részére

intézeti fehérneműek

szobkendők, matrácok, paplanok, lanell takarók, esőernyők

Donogán és Somossynál
DEBRECZEN, Kistemplom-bazár.

1059 - 1911. v. h. szám.

Árverési hirdetés.

A debreczeni kir. járásbírósnak V. 1092/1. 1911. számú végzése folytán közhírre tetetik, miszerint Ullmann Salamon debreczeni lakos részére debreczeni lakostól 148 kor. 30 fillér tőke, ennek 1911. év márczius hó 15. napjától számítandó 5% kamatai és az eddig összesen 43 kor. 10 fillér perköltség erejéig 1911. évi április hó 26-án bíróságilag lefoglalt és 630 koronára becsült butorokból álló ingóságok **1911. évi szeptember hó 25-én délután 9 órakor** kezdetét veendő és Hungária épületben stb megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szűkség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Megjegyeztetik, hogy az árverés mindazon foglaltatok részére, kik már jogerős végrehajtási zálogjogot nyertek, elrendeltetik.

Debreczen, 1911. évi szept. hó 5-én.

Olah Géza, bírói kiküldött.

Naponta frissen szedett
csemege szőlőt
állandóan raktáron tart
Marx János, Csapó-u. 18

Telefon sz. 49. Telefon sz. 49.

SZÁNTÓ LÁSZLÓ
DEBRECZEN

a Salgótarjáni Köszénbánya Részvénytársulat Hajdu- és Szabolcsmegyei képviselője.

Ajánlja : a Salgótarján, Pétrozsény, Pálfalva és Farhasvölgyi bányák darabos, koczká, durva, akna és aprószén termékeit cséplési, szobátüzelési és ipari célokra

Reichmann Divatáruháza.

Az iskolai saisonra naponta érkeznek **gyermek ruha különlegességek** minden nagyságban eredeti angol facón, bársony, szövet és jó mosó barchet.

Pellüche, posztó és szövet leány köpenyek!

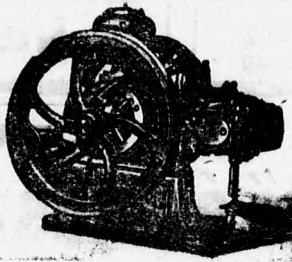
Valódi angol és francia costum ujdonságok, kész angol aljak, utolsó divat facón. Mindenféle bőr, diszmű, rövid, belés árúk. Szabó kellékek nagy választékban. **Zsinór, öv, minden színben 2 kor.** Saját készítésű cloth paplanok kor. 7.50-től. E edeti francia reform fűzők. Női autuka és fekete ernyők. **Intézeti leány és fiu fehérneműek** minden nagyságban. — **Gyermek ruhák méret szerint 48 óra alatt készíttetnek.**

Royal szállodával szemben. **Piacz-u. 85.**
Egy ügyes fiu tanulónak felvétetik.

EREDETI BOLINDER-féle

nyersolajmotorok és nyersolajlocomobilok

Sürgöny-czim : Szabók

Telefon 76-48 132-50

Szabó Emil és Társánál

BUDAPEST, VI, Teréz-körút 46. szám.
benzin motorok. Szívógázmotorok. Tejjes malomberendezések. — **Árjegyzék ingyen és bérmentve.**
Kérjük a czimre ügyelni

Tiszta agyagból készült szép és jó **cserép, fali téglá**
és legjobb

nyersfalazati téglá

csak a **Karczagi agyagiparnál**

Karczagon szerezhető be.

Vendéglői és kávéházi felszerelések.

A avaszi és nyári idényre
a legmegbízhatóbb elsőrangú gyárakból, szabadalmazott

jégszokrényeket,

önműködő fagyaltgépeket, legjobb minőségű szódavíz készülékeket. Tükrözött kerti golyókat, Sodrony borítékot és szabadalmazott legjobb befűző üvegeket, a legnagyobb választékban és legjutányosabb árak mellett ajánl

Kaszanyitzky Endre

üveg, porcellán, lámpa, háztartási s diszárúk nagykereskedése
Debreczen, Piacz-u. 57-ik szám.

Vendéglői és kávéházi felszerelések.

Bélyegzőt, pecsétnyomót,

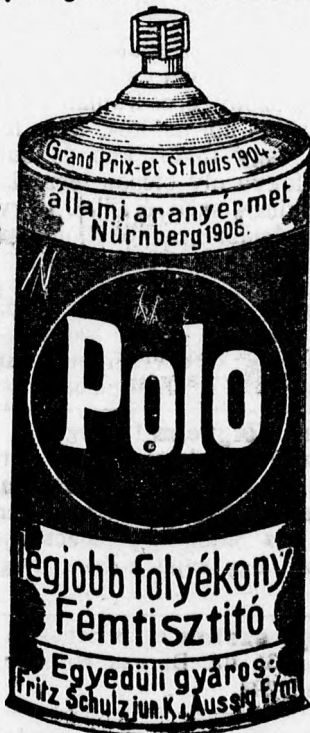
zomán cim táblát és mindennemű vésést olcsón készít

Első Debreczeni Vésnöki Műterem

Batthyány-u. 22. sz.

Kérjen Polo

Bádopalackok csak a törv. védett-csepp-megtakarítási-berendezéssel

Mindenütt Kapható

Kérjen ingyenpróbát

Izzad a lába?

Használjon Harsányi-féle „Formacint,” mely bármely testrész izzadságát megszünteti.

Hatása gyors és biztos!

Kis üveg 1 kor. Nagy üveg 2 kor.

Ducika krém, páratlan hatású arczsépítő szer, ára 1 kor Ducika szappan, ára 70 fill. Ducika puder, három színben ára 1 kor.

Kárpáti szesz rövid idő alatt megszünteti a csuzos, reumás fájdalmakat, egy üveg ára 1 kor.

Menthol jeges sóborszesz, az eddigi sóborszeszek között leghatásosabb, 30, 50 fill. és 1 kor. üvegekben.

Indiai fogcsepp, a legmakacsabb fogfájást is megszünteti, ára 70 fill.

Tyukszem irtó, 2-3 nap alatt minden bőrkeményedést megszüntet, ára 70 fill. A fentiek c-ak is a

Balázs Ödön utód: HARSÁNYI LAJOS

„Reménységhez” címzett gyógyszerárban Debreczen, Csapó-utca 18. szám alatt kaphatók.

Apró hirdetések.

Minden szó 5 fillér.

Betöltendő.

Fűszernagykereskedésben egy utazó ki helybeli piacon ösmeretséggel bír, valamint a vidéken jól be van vezetve, azonnal felvétetik. Cím a kiadóhivatalban.

Házmester fizetéssel felvétetik Iskola-utca 8. alatt.

Egy két és fél éves uri kis lány mellé egy 12—16 éves kis cseléd leányt felveszek. Czim a kiadóban.

Nyomdásztanoncz, ki 14 életévét betöltötte és két középiskolát végzett, felvétetik Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában, Piacz-u. 49.

Jó fizetéssel 13—15 éves fiú küldöncznek felvétetik. Czim a kiadóban.

Adás-vétel.

Pergetett akác- vagy virágméz 1 kilogramm 1 kor. 50 fillér. Deutsch Lajos fűszerüzletében, Piac-utca 38.

Gőzerővel párolt, naponta friss, zamatos kávé kapható Lindenfeld J. Jenő fűszer nagykereskedésében, Rózsater 3. Varosház-utca 2 Pénzügyi palota.

Ha nincs pénze és szüksége van vászon, asztalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és flanel takarók, férfi és női felöltők, kész férfi-, fiú öltönyre vagy tükör, kép és butor, a mai naptól fogva oly olcsón lesz eladva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próbabevásárlást eszközöljön. Tisztelettel Kaiser Salamon. Telefon 685.

Valódi szegedi édes, nemes és rózsapaprika különlegességek ónasi raktára Lindenfeld J. Jenő nagykereskedésében, Városház-u. 2. Rózsater 3. Pénzügyi-palota.

Figyelem hölgyeim! Megnyitott az új Parti áruház Degenfeld-tér 1. sz. alatt, ahol ez a két héten egy pár ezer **selyem, bársony, szövet és batist** blouzok kerülnek eladásra, az árak oly alacsonyra vannak szabva, hogy saját érdeke hogy azt megnézze

Csemege szőlőt szép Schaszla 5 kg. kosarakban 36 fill. Darvas Miksa szőlőkiv tele. Telefon 294.

Eladó must. Az 1. számú gazdasági népiszkola telepén f. hó 27-én 6—8 hektó must lesz eladó. A szőlő bármikor megtekinthető. Mikepércsi-ut 10. sz.

Katonai czikkek és ládák, önkénteseknek hosszú kard kapható legolcsóbban Glücknél Péterfia 76.

Jókarban levő lámpa olcsón eladó. Piacz 42. sz. alatt, hátul az emeleten.

Olajos hordók kaphatók Piacz-utca 49. sz. alatt a keresztépületben.

Műhelybe való napfénygő lámpa eladó. Piac-utca 42. első emelet hátul.

Boroczet házilag készült kapható Czim. a kiadóba.

Makkulatur papiros kapható Piacz-utca 49. szám alatt az emeleten.

Lakás.

Keresek egy csinosan butorozott külön bejáratu szobát jövő hó elejére. Czim a kiadóba, árak megjelölendők.

Különléte.

Ha jól akar inni-enni. Csak Goldstein hoz kell menni. Goldstein Bodegája Piacz-utca 85. az (Uj-utczában.)

Legszebben tisztít, mos és vasal a Kristály mosóda, Kandia-u. 5.

Hová menjünk? A Farkas-féle uj orth. kóser bodegába. Hunyadi-u. 17.

Kosárlonoda, gyermekkocsi raktár Kossuth-utca 25. Javításokat készítünk.

Leányka iskola kötények, patent harisnyák legnagyobb választékban, legolcsóbb árban

a Csipke Áruházban.

Pontos, szolid kiszolgálás. — Naponta érkeznek újdonságok. — Kérem a címre ügyelni! Budapesti Csipke Áruház fiókja, Sas-u. 4.

Kizárólag alkalmi vétel.

Életveszélyes tolongás van

most a Kistemplom mellett levő

Rózsaféle

női divat üzletben.

Siessen is mindenki, mert csak rövid ideig tart még

a végeladás

is így kevés alkalom van féláron is alul kabátokat, aljakat, blousokat, gallérok, kalapokat, kalapdiszeket vásárolni.

Uj üzlet!

Megnyit Stark Sándor

csipke, szalag, rövidáru, fehérnemű, szabókellékek üzlete

Piacz-utca 7. szám, a Vecsey-házban.

Nagy alkalmi vétel Gyermek ruhákban és az összes rövidáru kellékekben.

Csak Piacz-utca 7. sz. alatt, a kereskedelmi akadémiával szemben.

Simonffy- utca 55.	Ruhafestő.	Széchenyi- utca 6.
GÖZMOSÓ.	Wacha Róbert Debreczen. Telefon 840. Telefon 840. Vidéki megkeresések és megbízások a főüzletbe: Simonffy-u. 55. sz. intézendők.	Ágytoll- tisztító.
Varga- utca 35.	Vegy-tisztító.	Verbőczy- utca 14.

A nagymagyaralföldi

építő és műszaki részvénytársaság

tudomásul hozza a nagyérdemű közönségnek, hogy Hunyadi-u. 10. sz. alatt

építő és műszaki irodát nyitott.

Elvállal: mindennemű magas és mély építést, összes vasbetonmunkát, azok tervezését és felülvizsgálatát.

Épít részletfizetésre mindennemű építkezést és

Díjtalanul készít költségvetést és szolgál tanácsokkal műszaki ügyekben.

A nagyérdemű közönség szives támogatását kérjük.

Nagymagyaralföldi építő és műszaki r. t.

Telefon 632.

Alapított 1893. évben.

Telefon 632.

Halmágyi

női és leány felöltők legnagyobb áruházában

—: Piacz-utca, a Főpostával szemben —:

Megérkeztek

az őszi és téli idény újdonságai. Női felöltők, Costümök, Pongyolák, Blousok, aljak és alsó szoknyákban **eredeti párizsi és berlini modellek.**

Szolid, olcsó árak.

Előzékeny, pontos kiszolgálás.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában, Piac-utca 49. a főpostával szemben.